

**2017 M. GEOGRAFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES
 VERTINIMO INSTRUKCIJA**

Pagrindinė sesija

I dalis

Maksimalus įvertinimas 25 taškai. 01–25 klausimo kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

Klausimo numeris	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Teisingas atsakymas	D	C	C	B	D	D	D	A	D	B	C	D

Klausimo numeris	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Teisingas atsakymas	D	B	D	D	D	A	B	B	D	C	C	C	B

II dalis

Maksimalus įvertinimas – 75 taškai.

Toliau pateikiami II dalies klausimų atsakymai.

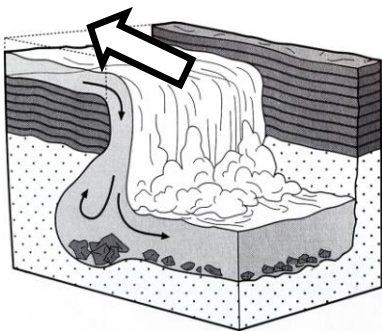
Vertintojas privalo vertinti tiksliai pagal pateiktą vertinimo instrukciją. Žvaigždute (*) pažymėtų klausimų atsakymai gali būti suformuluoti ir kitais žodžiais, svarbu, kad atsakymas būtų teisingas. Skliaustuose () yra pateikti atsakymų sinonimai. Pasviruoju brūkšniu (/) atskirti galimi teisingi atsakymai.

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
26		11	
1 *	Gamybos, prekybos, darbo ir kitokių ryšių tarp šalių suartėjimas ir susipynimas, ekonominių sienų griuvimas. / Kultūros paplitimas ir integracija pasaulyje. / Proceso (galimas konkretus įvardijimas) išplitimas didelėje pasaulio dalyje. / Visuotinė politinė, ekonominė ir kultūros integracija ir suvienodėjimas (unifikacija).	1 0	Už teisingai paaiškintą sąvoką. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	kultūrinės / paslaugų <i>Dar viena globalizacijos sritis:</i> • Ūkio • Kapitalo • Politikos • Informacinė • Mokslo ir technologijų	2 1 0	Už teisingai nurodytas 2 pozicijas. Už teisingai nurodytą 1 poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	• Ūkio / ekonomikos integracija • Transporto plėtra • Globaliosios problemos • Informacinio sektoriaus plėtra	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 veiksnus. Už teisingai nurodytą 1 veiksnį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<i>Regionas:</i> Vidurio Europa / Rytų Europa / Baltijos šalys <i>Priežastis:</i> Pasikeitusi politinė situacija. / Perėjimas prie laisvosios rinkos ekonomikos sistemos. / Kylantis pragyvenimo lygis. <i>Regionas:</i> Andų šalys / Persijos įlankos šalys <i>Priežastis:</i> Kylantis pragyvenimo lygis.	2 1 0	Už teisingai nurodytą regioną ir priežastį. Už teisingai nurodytą regioną arba priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<i>Regionas:</i> Pietų Azija / Rytų Azija <i>Priežastis:</i> Kylantis pragyvenimo lygis. / Didelis vartotojų skaičius. / Teritorijos įsisavinimas.		
5 *	<i>Privalumai:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Plėtojami tarptautiniai ryšiai. • Mokami mokesčiai į valstybės biudžetą. • Steigiamos naujos darbo vietos. • Didesnė paslaugų ir gamybos produktų pasiūla. <i>Trūkumai:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurencija vietinėms maitinimo įstaigoms. • Didžioji dalis pelno iškeliauja į bendrovės šalį. • Įtakingų tarptautinių bendrovių vyravimas. 	4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 privalumus ir 2 trūkumus. Už teisingai nurodytas 3 pozicijas. Už teisingai nurodytas 2 pozicijas. Už teisingai nurodytą 1 poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
27		10	
1 *	<i>Šalis:</i> Kinija, Indonezija <i>Paaiškinimas:</i> Visose šalyse intensyviai plėtojama pramonė. / Į šias šalis perkeliama ekologiškai nešvari gamyba iš išsivysčiusių šalių. / Šiose šalyse pramonės įmonėms nėra taikomi aukšti aplinkosaugos reikalavimai. / Šiluminės elektrinės naudoja iškastinį kurą. / Transporto priemonių gausa.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytas 2 šalis ir priežastį. Už teisingai nurodytas 2 pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Išvada:</i> Anglies dioksido (CO ₂) išskyrimas į aplinką per nurodytą laikotarpį besivystančiose šalyse labai išaugo. / Besivystančiose šalyse anglies dioksido (CO ₂) išskiriama gerokai daugiau negu išsivysčiusiose. <i>Pagrindimas:</i> Besivystančiose šalyse sparčiai auga pramonės sektorius. / Besivystančiose šalyse nėra griežtų aplinkosaugos reikalavimų, dėl to anglies dioksido (CO ₂) išskiriama labai daug.	2 1 0	Už teisingą išvadą ir pagrindimą. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	<ul style="list-style-type: none"> • Skatinti elektromobilių gamybą ir naudojimą. • Kelti aukštus aplinkosaugos reikalavimus pramoninei gamybai. • Skatinti alternatyvių energetikos išteklių naudojimą (saulės, vėjo, hidroenergijos, biokuras). 	2 1 0	Už teisingus du pasiūlymus. Už teisingą vieną pasiūlymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<ul style="list-style-type: none"> • Pasaulio vandenyno lygio kilimas. • Ledynų tirpimas. • Susilpnėjusios upių ir vandenynų srovės. • Augalų rūšių nykimas. • Gyvūnų rūšių nykimas. • Pietinių augalų ir gyvūnų rūšių migraciją į šiaurę. • Ligų pernešėjų pagausėjimas. • Kritulių kiekio kitimas ir pasiskirstymas, dėl to kils potvynių ir sausrų / gaisrų. • Dažnesni ir intensyvesni orų kraštutinumai – karščio bangos, uraganai, tornadai. 	3 2 1 0	Už teisingai nurodytus 3 padarinius. Už teisingai nurodytus 2 padarinius. Už teisingai nurodytą 1 padarinį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
28		11	
1 *	<ul style="list-style-type: none"> • Ekvadore žemės drebėjimo epicentras buvo pakrantėje, o Japonijoje – Ramiajame vandenyne už 870 km. / aprašyta epicentro padėtis. 	2 1	Už teisingai nurodytus du gamtinius ypatumus. Už teisingai nurodytą vieną poziciją.

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> Skiriasi žemės drebėjimų hipocentru gylis ir atstumas iki epicentru, todėl miestus pasiekė nevienodo stiprumo seisminės bangos. / aprašytas hipocentro gylis. 	0	Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<ul style="list-style-type: none"> Japonijoje daug dėmesio skiriama gyventojų saugos mokymams. Gerai išplėtotas avarinių tarnybų tinklas. Sukurta veiksminga informavimo ir pagalbos tiekimo nelaimės atveju sistema. Reikalavimai pastatų statybai. 	2 1 0	Už teisingai nurodytus du teiginius. Už teisingai nurodytą vieną teiginį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	Destruktyvusis / Įsiremiančių plokščių.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	Ties Rytų Azija yra dviejų vandenyninių plokščių riba, o ties Pietų Amerika – žemyninės ir vandenyninės plokštės riba. / Ties Azijos rytine pakrante Ramiojo vandenyno plokštė panyra po vandenynine (dėl skirtingų plokščių svorio), todėl formuojasi salos, o ties Pietų Amerika panirimas vyksta žemyno pakraštyje, todėl formuojasi aukšti kalnai / .	1 0	Už teisingai nurodytą priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5	Konvekciniai magmos srautai. / Įkaitusios magmos judėjimas mantijoje	1 0	Už teisingai nurodytą priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
6	<ul style="list-style-type: none"> Vandenyno vidurio kalnagūbriai Riftiniai slėniai Vulkaninės salos Povandeniniai ugnikalniai (ugnikalniai) 	2 1 0	Už teisingai nurodytus dvi reljefo formas. Už teisingai nurodytą vieną reljefo formą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
7 *	<ul style="list-style-type: none"> Išnyks Persijos įlanka ir sumažės Viduržemio jūros plotas. / Nebeliks Persijos įlankos, o Viduržemio jūra taps vidine (gerokai pasikeis Viduržemio jūros kontūrai). 	2 1 0	Už teisingai nurodytus du pokyčius. Už teisingai nurodytą vieną pokytį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
29		10	
1	<ul style="list-style-type: none"> Nigerijos pietuose Nigerio upės deltos regione Gvinėjos įlankos pakrantėje (Atlanto vandenyno pakrantėje) 	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi ypatybes. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<ul style="list-style-type: none"> Didelė dalis gaunamo pelno iš naftos eksporto atitenka užsienio bendrovėms. Išgautos naftos kiekis, skaičiuojant 1 gyventojui, yra nedidelis. Pelnas iš naftos gavybos nepasiekia didelės šalies gyventojų dalies. Naftos bendrovėse sunku gauti darbo, daugiausia dirba užsienio bendrovių šalių žmonės. Didžiulė korupcija šalyje. Vietinių gyventojų žemas raštingumas / kvalifikacija. Dauguma šalies gyventojų dirba žemės ūkyje. 	3 2 1 0	Už teisingai nurodytus tris teiginius. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	Europa, Azija / Rytų Azija	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi kryptis. Už teisingai nurodytą vieną kryptį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<ul style="list-style-type: none"> Gvinėjos įlankoje pakankamai intensyvi laivyba. 	2 1	Už teisingai nurodytas dvi priežastis. Už teisingai nurodytą vieną priežastį.

	<ul style="list-style-type: none"> • Naftą gabenantys tanklaiviai turi nedidelę įgulą. • Gvinėjos įlankoje nėra apsaugos laivyno. • Nigerijoje didelis nedarbas, todėl piratavimas tampa pragyvenimo šaltiniu. 	0	Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5	Nuosėdinės	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
30		14	
1 *	<ul style="list-style-type: none"> • Lietuvoje gerai pritaikyta turizmui susisiekimo infrastruktūra. • Mūsų šalyje yra pajūrio ir gydomųjų kurortų su puikiai išplėtotą turizmo infrastruktūra. • Lietuvoje daug saugomų teritorijų, natūralių, mažai ūkinės veiklos paliestų plotų. • Palyginti nedidelės kainos. • Turistus traukia UNESCO objektai. • Lietuvoje gerai išplėtotas kaimo turizmas. • Mūsų šalyje daug kultūros vertybių. 	3 2 1 0	Už teisingai nurodytas tris priežastis. Už teisingai nurodytas dvi priežastis. Už teisingai nurodytą vieną priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	<p>1 apskritis: Vilniaus Turizmo rūšis: Pažintinis / kultūrinis</p> <p>2 apskritis: Klaipėdos Turizmo rūšis: Poilsinis / rekreacinis</p>	4 3 2 1 0	Už teisingai įvardytas dvi apskritis ir nurodytas teisingas abi turizmo rūšis. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	Daugiausia turistų atvažiuoja vasarą / mažiausiai - žiemą.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<p><i>Teigiamas</i> <i>Vietos gyventojams:</i> Daugiau darbo vietų. / Naudojami turistams skirtomis paslaugomis ir infrastruktūra. <i>Gamtai:</i> Dalis iš turizmo surinktų lėšų skiriama gamtinės aplinkos priežiūrai ir apsaugai. / Sutvarkyta gamtinė aplinka skatina ja domėtis ir rūpintis. <i>Verslui:</i> Didesnės pajamos. / Amatininkai gali parduoti savo produkciją. / Skatinamas paslaugų sektorius.</p> <p><i>Neigiamas</i> <i>Vietos gyventojams:</i> Kyla būsto kainos. / Triukšmas. / Didėja nusikalstamumas. / Brangsta pragyvenimas. <i>Gamtai:</i> Turistų gausiai lankomos ir perpildytos vietos praranda patrauklumą. / Tarša. / Turistiniai objektai neretai daro kraštovaizdį ir nedera prie gamtinės aplinkos. <i>Verslui:</i> Sezoninė veikla. / Perpildytos gatvės ir stovėjimo aikštelės. / Didelis atotrūkis tarp aktyvių turistinių taškų ir atokesnių vietų.</p>	6 5 4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytus po vieną teigiamą ir neigiamą poveikį kiekvienai įvardytai grupei. Už teisingai nurodytas penkias pozicijas. Už teisingai nurodytas keturias pozicijas. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
31		11	
1	<p><i>Laidusis sluoksnis:</i> smėlis / žvyras / žvirgždas / gargždas / klintis / smiltainis</p> <p><i>Nelaidusis sluoksnis:</i> molis / granitas / bazaltas / dolomitas</p>	2 1 0	Už teisingai nurodytas po vieną uolieną abiems sluoksniams. Už teisingai nurodytą vieną uolieną. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	Arteziniam vandeniui būdingas spūdumas. / Artezinio vandens sluoksnį spaudžia viršuje	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

	slūgsnančios uolienos.		
3	<p>1 rūšis: Dirvožemio vanduo. Tinkamumas: Augalams.</p> <p>2 rūšis: Geoterminis vanduo / Terminai vandenys / Sūrymas. Tinkamumas: Elektros energijos gamybai. / Sveikatinimui. / Namų šildymui.</p>	4 3 2 1 0	<p>Už teisingai nurodytas abi rūšis ir abiejų rūšių vandens panaudojimą.</p> <p>Už teisingai nurodytas tris pozicijas.</p> <p>Už teisingai nurodytas dvi pozicijas.</p> <p>Už teisingai nurodytą vieną poziciją.</p> <p>Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.</p>
4	<p>Birštonas / Druskininkai / Likėnai / Palanga / Anykščiai</p> 	4 3 2 1 0	<p>Už teisingai įvardytus ir žemėlapyje teisingai pažymėtus du miestus.</p> <p>Už teisingai nurodytas tris pozicijas.</p> <p>Už teisingai nurodytas dvi pozicijas.</p> <p>Už teisingai nurodytą vieną poziciją.</p> <p>Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.</p>
32		8	
1	<p>Upės vagoje atsidengia erozijai atsparios uolienos. / Upės vanduo teka kietomis uolienomis, po kuriomis yra minkštesnės, lengviau ardomos uolienos. / Dėl uolienų tvirtumo skirtumų upės vagoje. / Dėl žemės drebjimų atsiranda lūžių Žemės plutoje.</p>	1 0	<p>Už teisingai nurodytą atsakymą.</p> <p>Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> • Vandens kritimo aukštis / Krioklio aukštis. • Krioklio plotis. • Krintančio vandens kiekis (debitas, m³). 	2 1 0	<p>Už teisingai nurodytus du parametrus.</p> <p>Už teisingai nurodytą vieną poziciją.</p> <p>Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.</p>
3	<p>Šiaurės Amerikoje: Niagara</p> <p>Pietų Amerikoje: Igvasu / Anhelis</p> <p>Afrikoje: Viktorijos</p>	3 2 1 0	<p>Už teisingai įvardytus po vieną kiekvieno žemyno krioklius.</p> <p>Už teisingai nurodytas dvi pozicijas.</p> <p>Už teisingai nurodytą vieną poziciją.</p> <p>Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.</p>
4		1 0	<p>Už teisingai nubrėžtą rodyklę.</p> <p>Klaidingai nubrėžta rodyklė arba nenubrėžta.</p>
5	<p>Plokščiakalnio pakraščiai. / Plynaukščių pakraštiniai dariniai. / Tektoninis lūžis. / Kalnai.</p>	1 0	<p>Už teisingą atsakymą.</p> <p>Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.</p>